

Täysistunto

Keskiviikko 18.11.2015 klo 14.06—19.11

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi autoverolain ja ajoneuvoverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 33/2015 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2015 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

18.45 **Kari Uotila vas:** Arvoisa herra puhemies! Autoverolain ja ajoneuvoverolain muutokset on pistetty samaan hallituksen esitykseen. Ne ovat molemmat fiskaalisia veromuutoksia, ja mietinnössäkkin on todettu, että asiallisesti ne eivät liity toisiinsa mutta ovat osa tällaista hallituksen liikennepoliittista toimenpide-ehdotusta, jossa jatkossa on nähtävästi tulossa, jos on tulossa, veneille ja muille ajoneuvoille erillisvero ja raskaan liikenteen tienkäyttömaksuehdotus. Näillä on kuitenkin yhteys, sillä tässä tilanteessahan hallitus haluaa toisella kädellä antaa ja toisella kädellä ottaa. Autoveron alentamisella aiheutetaan 2019 vuositasolla noin 200 miljoonan euron veronmenetykset ja toisaalta taas ajoneuvoveroa korottamalla vuoden 2017 alusta haetaan noin 100 miljoonan euron verotuottojen lisäystä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kun meillä autokanta uusiutuu ennusteiden mukaan noin 110 000 autoa vuodessa, niin ne henkilöt, joilla on varaa mennä autokauppaan ja ostaa uusi auto, hyötyvät tästä autoveron alentamisesta 0—470 euroa siinä autoa ostaessaan, mutta kaikki muut, noin 2,5 miljoonaa muuta autonomistajaa, kärsivät vuosittain sitten 2017 alkaen tästä ajoneuvoveron korottamisesta.

Kun täällä nyt ei ole perussuomalaisia paikalla, niin tekisi heille erityisesti mieli todeta, että niitä, joilla tänä päivänä, näinä vaikeina aikoina, on varaa mennä ostamaan tuliterä auto, nyt sitten palkitaan ja niitä metsien ja kylien ja maakuntien miehiä ja naisia, jotka ajelvat niillä vanhoilla datsuneillaan ja volkkareillaan, sitten tässä jatkuvasti rangaistaan. Siinä autovero on rakenteellisesti, niin kuin mietinnössäkkin todetaan, oikein rakennettu, ja tämä ympäristövaikuttavuus on siinä merkittävä. Vaikka se on toisaalta fiskaalinen vero, niin sillä pyritään tietenkin suosimaan vähäpäästöisiä autoja, keskipäästöisiä autoja. Siinä mielessä asia on ihan ok.

Arvoisa puhemies! Sekoilin ensimmäisen käsittelyn yhteydessä ja hätäilin hylkyesitystä, mutta onneksi puhemies silloin asiallisesti vähän jeesasi, kiitos siitä. Mutta vastalauseenkin mukaisesti — sillä ykköskäsittelyssä pyrimme estämään tämän autoveron kiristyksen hylkäämällä tämän verotaulukon — nyt kun olemme kakkoskäsittelyssä, ehdotan, että lakiehdotus 1 elikkä autoveron lasku hylätään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2015 vp

18.48 **Matti Semi vas:** Arvoisa puhemies! Edustaja Uotila perusteli erittäin hyvin tuon autoveroasian, ja kannatan hänen esitystään.

18.49 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Arvoisat läsnäolijat! Niin, mehän käsittelemme nyt tätä autoveron alennusesitystä, josta käytiin pitkä keskustelu täällä jo lakiesitysten ykköskäsittelyssä. Tuolloinhan kerroin, että SDP:n kantana tässä on se, että kun näinä aikoina elämme taloudellisesti kohtuullisen tiukkoja aikoja ja joudumme tekemään monta kertaa aika niukkaa politiikkaa, niin olemme katsoneet, että tässä tilanteessa hallituksen tulisi luopua osasta autoveroon kohdistuvasta alennuksesta ja käyttää tätä rahaa muun muassa VR:n ostopalveluiden turvaamiseen maakunnissa. Tästä maakuntien tilanteesta ja junavuorojen lakkauttamisesta, maakuntien asiasta, käytettiin paljon puheenvuoroja muun muassa eilisessä välikysymyskeskustelussa, ja tämä asia tietenkin on meillä esillä myös tässä yhteydessä nyt, kun puhumme autoveroon kohdistuvasta alennuksesta.

Puhemies! Meillä oli tähän pykälämuutoskin, millä olisimme turvanneet juuri tämän esityksemme, mutta kaikki tiedämme, että niin kävi, että se täällä äänestyksessä sitten hylättiin, ja näin ollen tässä kakköskäsittelyssä täällä eduskunnassa haluamme esittää kuitenkin jatkoa ajatellen ponnin tämän autoveron ja ajoneuvoveron suhteen. Olemme lähteneet siitä, että näinä aikoina, kun on tiukkaa, emme esitä sitä, että ajoneuvoveroa ei saisi nostaa, mutta me kaikki tiedämme, että ajoneuvoverossa on niitä ikäviä puolia, että se on tasavero, tasasuuruinen kaikille, ja monta kertaa esimerkiksi siellä maakunnissa, kun joudutaan autoa väkisin käyttämään, kyllähän nämä korotukset aina ajoneuvoveron puolella kirpaisevat. Se on epäkohta, ja sen me tiedämme. Mutta meidän esityksemme toden totta lähti siitä, että tästä autoverosta olisi sitten voinut osan perua ja käyttää sen joukkoliikenneyhteyksiin.

Mutta nyt tullaan, puhemies, tähän ponteen, eli esitän eduskunnalle seuraavaa pontta: "Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää autoveroon ja ajoneuvoveroon kohdistuvien esitystensä tulonjakovaikutukset ja ryhtyy tarvittaviin toimiin epäkohtien ilmetessä."

18.51 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mitä tulee veropolitiikkaan, niin täällä viime vaalikaudella, kun ei saatu muita uudistuksia aikaan, verotusta kyllä kiristitte minusta aivan tappiin. Myöskin tätä autoveron kevennystä on täällä jaettu jo moniin hyviin tarkoituksiin. Sehän alenee vain 50 miljoonaa euroa vuodessa asteittain neljänä vuonna. Samaan aikaan ajoneuvovero kiristyy 100 miljoonaa euroa. Nythän tässä verotuksella on myöskin dynaamisia vaikutuksia: tämä lisää autojen myyntiä, ja kun autokanta uudistuu, niin se on ympäristön kannalta hyvä asia. Ja sitten tähän kokonaisuuteen ehkä liittyy myöskin tämä autojen romutuspalkkiokokeilu, jota nyt tämä hallitus ja eduskunta 5 miljoonalla lisäsi. Se on selvästi uudistanut autokantaa, ja se on myöskin ollut positiivista selvitysten mukaan valtiontalouden kannalta. Tässä on erittäin maltillisista asioista verotuksellisesti kysymys, ja tässä on hyvät tavoitteet.

18.52 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällähän on ollut kyse tässä keskustelussa juuri siitä, että kun elämme niukkoja aikoja ja joudumme tekemään arvovalintoja, niin me olemme lähteneet siitä, että tässä tilanteessa tuntuu liian usein siltä, että rahaa löytyy aika helposti, 200 miljoonaa tämän vaalikauden aikana autoveron alentamiseen, kun samaan aikaan niukkuutta jaetaan niin eläkkeensaajille, työttömille kuin lapsiperheille, moniin tärkeisiin tarkoituksiin. Siksi me haluamme esittää sitä ja olemme esit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2015 vp

täneet ja äänestäneetkin siitä, että osa tästä autoveron laskusta, alennuksesta, peruttaisiin ja käytettäisiin tämä raha muun muassa sinne joukkoliikenneyhteyksien turvaamiseen eri puolilla Suomea maakunnissa. Tämä oli se meidän esityksemme, ja me näemme tämän eräänlaisena arvovalintana ja siksi olemme aika useaankin otteeseen tässä salissa kyseisestä aiheesta keskustelua käyneet.

18.53 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Minäkin näen sen arvovalintana, että ympäristön kannalta tehdään hyviä ratkaisuja. Minä näen, että kun tässä ajoneuvovero lisääntyy heti 100 miljoonalla ja tämä autoveron kevennys tapahtuu asteittain ja kun tällä on selvästi dynaamisia vaikutuksia, arvoisa herra puhemies, niin tämä on valtiontalouden kannalta positiivinen kokonaisuus.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Tämän minidebatin maksimi saavutetaan, kun edustaja Viitanen käyttää vastauspuheenvuoron.

18.54 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Minä kyllä kuitenkin sanoisin edustaja Ala-Nissilälle, että kun mieltii sitten tätä ajoneuvoveron korotusta, niin ei sillä kauhean dynaamista vaikutusta kuitenkaan ole sen henkilön lompakkoon, joka vaikka siellä maakunnassa joutuu paljon autoa käyttämään ja sitten kohoavaa ajoneuvoveroa maksamaan, ja siksi me haluamme kiinnittää myös tähän epäkohtaan huomiota.

Jos edustaja Ala-Nissilä on samaa mieltä siitä, että tähän ei kuitenkaan ole kovinkaan oikeudenmukainen vero siinä suhteessa, että kaikki maksavat saman ja ne, keillä ei ole varaa uusia autoja ostaa, maksavat silti korotettua ajoneuvoveroa, niin te voisitte hyvin kannattaa tätä esitystä, jossa hallitus selvittäisi näiden molempien esitysten tulonjakovaikutuksen. Ja kun epäkohtia ilmenee, niin sitten siinä tilanteessa toimiin ryhdyttäisiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

18.55 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Ala-Nissilä käytti tässä erinomaisen puheenvuoron. Olen täysin samaa mieltä, että autoveron alentaminen on pelkästään positiivinen toimenpide ja sillä on pelkästään positiivisia vaikutuksia maan talouteen. Suomessa autoverotus on varsin korkea, ja on jo hyvä aika, että puututaan siihen.

Edustaja Uotila otti omassa puheenvuorossaan esille maakuntien ihmiset ja ne ihmiset, jotka siellä ajavat niillä vanhoilla edustaja Uotilan sanoin datsuneilla ja muilla. Ihmettelen sitä, eikö Uotila pidä positiivisena sitä, että nyt tämän veronalennuksen kautta myös näille henkilöille tulee edullisemmaksi uusia se oma autokantansa, ei välttämättä enää ajaa sillä vanhalla Datsunilla vaan hankkia se uusi auto sieltä autokaupasta. Näen, että ei tämä varmasti ihmeitä tee, tämä on niin pieni veronalennus, mutta se kuitenkin tulee piristämään autojen kauppaa. Hämmästelen sitä, että oppositio ei kykene nyt näkemään näitä positiivisia vaikutuksia myös ympäristölle, joita tästä seuraa.

18.56 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tosi hyvä, että maakuntien miehet ja naiset pystyvät myöskin autojaan uusimaan ja vaihtamaan niitä vähäpäästöisempiin ja uusimpiin autoihin. Mutta olen huolissani näinä ankeina aikoina siitä, että kun niin moni on työttömänä, joutuu tulemaan toimeen perusturvan varassa, niin onko ihan oikeasti mahdollisuutta mennä sinne autokauppaan ostamaan 20 000:n, 25 000:n,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2015 vp

30 000 euron autoa. Pelkäänpä niin, että niistä maakuntien miehistä ja naisista näinä ankeina aikoina aika pienellä osalla on tämä käytännön mahdollisuus mennä maksimissaan reilun 400 euron hyöty kuittaamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt siirrymme listaan, ja toivon, että sitä kautta pyydetään ne loput puheenvuorot.

18.57 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Viitasen tekemää ponsiesitystä.

18.57 Maarit Feldt-Ranta sd: Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Miksi tällainen vastakkainasettelu? Miksi tällainen vastakkainasettelu? Tein jokunen viikko sitten rakentavan esityksen tässä salissa siitä, emmekö voisi tässä tilanteessa — me olemme käyneet paljon liikennepoliittista keskustelua, meillä on laaja maa, pitkät etäisyydet — huolehtia siitä, että kyllä, toteutetaan tämä autoveron alennus, mutta turvataan myös se julkinen liikenne, joka vie suomalaisia itään, pohjoiseen, länteen ja poikittain tässä maassa. Kun katsotaan, miten tämä on toteutettavissa, niin kyllä, keskipäästöisestä autosta, jonka hinta on 32 000 euroa, tänä vuonna maksetaan veroa 6 660 euroa ja ensi vuonna tuo vero olisi VM:n mukaan tämän veronalennuksen jälkeen 6 380 euroa. Se tarkoittaa noin 280 euroa per tällainen keskipäästöinen 32 000 euron auto. Jos tästä verosta annettaisiin tämä 200 euroa autoveronalennusta ja käytettäisiin sitten tämä 80 euroa julkiseen liikenteeseen, me voisimme tällä mallilla pelastaa kaikki, siis kaikki ne junaliikenteen yhteydet, joista eilen tässä salissa käytiin aika raastavaa keskustelua, kaikissa niissä maakunnissa, niin pohjoisessa, idässä, keskisessä, läntisessä kuin eteläisessäkin Suomessa.

Jotenkin tuntuu erikoiselta, että nyt ollaan haluttu vain yhtä väestöryhmää — eli niitä, joilla on mahdollisuus ostaa yli 30 000 euron pienipäästöinen auto — tukea tässä maassa. Vierastan sellaista vastakkainasettelua, ja minusta tämä olisi paitsi oikeudenmukaista myös aluepoliittisesti oikeudenmukaista ja myös ympäristön kannalta kestävä. Voisi sanoa tavallaan, että jos eduskunta tällaisen kompromissiratkaisun tekisi, se olisi ihan varmasti Suomelle, suomalaisille ja alueille varsinainen jackpot, ja myös sillä perusteella kannatan tätä edustaja Viitasen tekemää ponsiesitystä.

18.59 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Feldt-Ranta puheenvuorossaan totesi, että vastakkainasettelua tulee välttää. Olen samaa mieltä. Mutta nyt valitettavasti edustaja itse syyllistyy tässä vastakkainasetteluun asettamalla tämän autoveronalennuksen ja maakuntien liikenneyhteydet vastakkain. Näinhän ei missään tapauksessa ole. Kuten hallituksen vastauksesta opposition välikysymykseen ilmeni, hallitus tulee turvaamaan myös nämä maakuntien liikenneyhteydet sen käytettävissä olevilla keinoilla.

Edustaja Uotilalle taas vielä totean, että olette aivan oikeassa siinä, että varmastikaan kaikilla ei tule tulevaisuudessakaan olemaan mahdollisuutta siihen, että voivat käydä uuden auton hankkimassa. Mutta autoveron alentamisen myötä yhä suuremmalla joukolla se mahdollisuus sitten on, ja itse pidän sitä ainoastaan positiivisena asiana.

19.00 Matti Semi vas: Arvoisa puhemies! Edustaja Kärnälle sen verran, että minäkin tulen maakunnasta. Minä tulen rakennetyöttömyyspaikkakunnalta, missä työttömyysprosentti on jotain 17—18 prosenttia. Siellä niistä työttömistä noin tuhat on työttömyysturvan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2015 vp

alemmalla asteella, ja tällä työmarkkinatuella he tulevat toimeen. He ovat pitkäaikaistyöttömiä. Kun mietitään heidän lapsiaan ja näitä, jotka käyvät opiskelemissa — siellä käy erittäin paljon Joensuussa opiskelemissa, ja heidän junayhteytensä katkeavat hallituksen päätöksellä lähiaikoina — niin ei heillä ole varaa ostaa sitä uutta autoa. Siinä mielessä tuntuu pahalta tällöinen verohelpotus, joka kohdistuu selvästi rikkaampiin ja hyvätuloisiin.

19.02 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Oikeastaan haluaisin sanoa myös sen asian tässä ääneen, että kun paljon puhutaan tästä ympäristöystävällisyydestä, niin kuin äskenkin täällä kuulumme, niin kyllähän se jos mikä on myös ympäristökysymys, jos hallitus nyt toimii niin, että se lakkauttaa nimenomaan joukkoliikenteen vuoroja, junavuoroja maakunnissa. Sehän on hyvin ekologista käyttää raiteita, liikkua junalla, ja kyllä minä näen, että tämä on myös ympäristökysymys mitä suurimmassa määrin, puhumattakaan siitä, että kyllä meillä Pirkanmaalla, esimerkiksi kun matkustimme Pirkanmaan demarikansanedustajien kanssa lakkautettavalla aamujunalla Mänttä-Vilppulasta Tampereelle ja juttelimme ihmisten kanssa, siellä kaikki olivat kovin pöyristyneitä, että miksi heiltä viedään junavuoro alta. Siksi olemme esittäneet omissa vaihtoehdossamme sitä, että osa tästä autoveron alennuksesta peruttaisiin ja käytettäisiin niin ikään hyvin ympäristöystävällisen raideliikenteen säilyttämiseen. Tämä oli mielestäni ihan erinomainen tämä edustaja Feldt-Rannan huomio juuri tästä, että ylipäättään asioita ei kannata pistää vastakkain, ja myös tätä ajattelua kannatan.

19.02 Maarit Feldt-Ranta sd: Arvoisa puhemies! Minä halusin pyytää vielä puheenvuoron, kun edustaja Kärnä, edustaja Enontekiöltä ymmärtääkseni, täällä asettaa tavallaan autoilijoita ja julkista liikennettä vastakkain. Olin viikonloppuna Lapissa työmatkalla ja Sodankylässä kokousta. Tapasin siellä laajasti Lapista ihmisiä: Itä-Lapista, Meri-Lapista, Pohjois-Lapista, Rovaniemen seudulta ja niin edelleen. Suurin huoli — mieltikää, tässä maassa tehdään valtavia leikkauksia ja sote-uudistusta, ja oli valtavat terroriteot Pariisissa — mikä lappilaisilla oli, oli se, että Lapista on muodostumassa pussinperä, suuri huoli Rovaniemen ja Kolarin yöjunaliikenteestä, seuraavana liipaisimella ehkä lentokenttäliikenne. Toivoisin, edustaja Kärnä, että tekin sen lisäksi, että haluatte olla autoilijoiden puolella — mistä teille kaikki kunnia — ette unohtaisi sitä, että kyllä julkinen liikenne on harvaan asutun Lapin ja muitten haja-asutusalueitten etu, se, että se toimii Suomessa. Silloin sen alasajaminen on kyllä erittäin lyhytnäköistä. Me olemme esittäneet hyvin rakentavaa vaihtoehtoa, jossa voitaisiin molempia liikennemuotoja tasapainoisesti tukea. Toivoisi, että tälle löytyisi eduskunnasta tukea sillä tavalla, että voidaan huolehtia myös jatkossa siitä, että Suomi, joka on pitkien etäisyyksien harvaan asuttu maa, voisi olla maa, jossa koko maa pidetään asuttuna. Ja uskon ja toivon, että lappilaisten puolesta myös tätä viestiä täällä eduskunnassa pidätte esillä, edustaja Kärnä.

19.04 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Feldt-Ranta käytti aivan hyvän puheenvuoron tässä, ja on tietysti täysin selvää, että Lapissa kannetaan myös huolta tästä joukkoliikenteestä. Valitettavasti kokonaisuutena Lapin joukkoliikenne on ajettu alas jo edellisten hallitusten toimesta. Esimerkiksi Enontekiöllä, jos lähdän vaikkapa Leppäjärvestä Hetan kirkonkylälle, siinä menee viikko, että pääsen takaisin sinne 40 kilometrin päähän, mikäli yritän käyttää joukkoliikennettä, ja tämän vuoksi se autoilu on siellä erittäin tärkeää, ja autottomuus on Lapissa valitettavasti usein synonyymi sitten työttömyydelle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2015 vp

Kannan suurta huolta tietysti Lapin liikennejärjestelyistä, ja toivottavasti tätä voidaan viedä eteenpäin yli hallitus—oppositio-rajojen, mutta uskon myös siihen ja olen vakuuttunut siitä, että maan istuva hallitus nyt tulee kaikin käytettävissä olevin keinoin turvaamaan joukkoliikenteen säilyvyyden koko maassa, myös syrjäisillä ja harvaan asutuilla seuduilla, siinä määrin kuin se on mahdollista. Edustaja Feldt-Rannan esille nostama lentoliikenne on tietysti toinen asiakysymys, ja sen kehittäminen on äärettömän tärkeää meidän pohjoisille maakunnillemme niin, totta kai, paikallisten liikkuvuuden kuin myös matkailun kehittämisen kannalta.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.